

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrlet 65 kr. — Naročnina se pošilja upravištvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natise enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Shod volilcev na Črni gori pri Ptuj.

(Konec.)

5. Nemčija, Italija in Avstrija so sklenile trozvezo med seboj; ako jedna poviša število vojakov, mora to storiti tudi druga. Nemčija povišuje vedno, torej moramo tudi mi to storiti; zato pa je treba novih kanofov, pušk itd. Nemci in Kranjci so vse dovolili, jaz pa sem se branil; tako so stroški vzrasli na 60 milijonov. Kaj so dobili Slovenci za to?

6. V Trstu je plovno društvo, ki se imenuje Lloyd; dobilo je slednje leto dva milijona gold. iz državne podpore; pri društvu so sami židje; društvo je prišlo na boben, le akcijonarji niso prišli; država jej je podarila 30 milijonov, in jednaki Dunajski 20 milijonov; torej obema vkup 50 milj., da bi si pomagali. Kaj pa so dali Slovencem? Za nas nimajo nič denarja, akoravno plačujemo toliko štibre.

7. Nekdaj je bil srebrn denar brez srebra; zdaj pa je zlat brez zlata; mi imamo zlato veljavo. Ogerski minister Weckerle je to povzročil. Dokler je bilo srebro kaj prida, imelo je nadavek (ažijo); takrat je bilo žito najdražje. Država ima 4000 milijonov dolga; dolžna pisma pa imajo tujci na Angleškem itd. tisti dobivajo obresti, bili so s papirnatim denarjem zadovoljni, saj gre denar nazaj v Avstrijo, živina, žito itd. pa iz Avstrije; ko je pa postalo srebro slabo, začele so obresti padati; 150 gld. srebra je vredno 100 gld.; kapitalisti so se bali in rekli so, nam kapitalistom se mora pomagati. Pridobili so ogerske ministre; židovski časniki so zagnali hrup; — in to je bilo sumljivo; — vlada je vzela na posodo 180 milijonov in nakupila 312 milij. zlata. Slovani so bili proti. — Prej se je izvažalo več blaga iz Avstrije, kakor zdaj. Krona bi morala veljati 50 kr. ali vredna je le 35 kr. To so nasledki zlate veljave; ali huje še bo, ker so sklenili slabe nagodbe z Italijo gledé vina, z Nemčijo gledé železa, z Rusijo gledé zrnja in živine. Pri prihodnjih volitvah bode po vsej Avstriji donel klic: proč z zlatom!

8. Koroški Slovenci so največji siromaki, ker nimajo nobenega poslanca; njih šole so razven dveh vse nemške; potegovali so se slovenski poslanci za-nje; ali na Dunaju nič ne storijo; torej bo zopet treba povzdigniti glas.

Kar se tiče sodnij, smo to dosegli, da morajo sodišča vsprejeti vse uloge v slovenskem jeziku, in da se mora v tem razpravljati; ali jaz sem povedal, da sodniki tega nečejo.

Pravico imamo slovenske nadpise zahtevati po mestih, pri oblastnijah, pečate na poštah itd. Ali vi sami morate tudi to storiti; proč torej z napisi: Gasthaus, Kleidermacher, Gemischtwaarenhandlung itd.; ako

vidijo to tujci, pravijo, da je po vsej deželi vse »dajč«, minister pa jim pritrdi; torej to ni malenkost.

Končno je g. poslanec izrekel svoje veselje, da je došlo toliko možakov; to kaže, da razumete pomen takih shodov, in da ljubite svojo lepo domovino; trudimo se in delajmo vsi složno za njen blagor; Bog čuvaj in ohrani jo!

Zbrana množica je jako pazljivo poslušala poročilo g. poslanca, pogostoma pritrjevala mu in na zadnjič gromovito ploskala.

Potem se pritoži g. Korenjak od Sv. Barbare v Halozah o nasadih na Borlu in o eksekutorjih, rekoč, da je premalo učiteljev na omenjenih nasadih, eksekutorjev pa preveč na kmetih.

Naposled smo še povprašali g. poslanca zaradi novega deželnega šolskega nadzornika Linharta; g. poslanec nam je obečal, da bode ministra zategadelj interpeliral in terjal dva oddelka pri deželnem šolskem svetu, slovenskega in nemškega.

Na to završi župan g. Kranjec zborovanje, kličeč trikrateno živio presvetlemu cesarju, čegar slika je visela v dvorani, zahvali se iskreno gg. poslancema za njiju trud in obljubi, da jima bodo volilci vedno udani. Ostali smo še vkup nekaj časa; vrstile so se napolitnice na gg. poslanca, na zavedno kmetsko ljudstvo, na narodno učiteljstvo; peveci so pa navdušeno peli narodne pesmi. — Ta shod nam ostane v trajnem spominu, ker nam priča, da je naš narod probujen, in da bode stal za svojima poslancema nepremično, kakor Gora, naj pride, karkoli hoče. Naš narod ne dovoli razpora med svetnim in duhovnim stanom, proč s takimi, ki delajo svajo in neslogo v domovini naši!

Črnogorski.

Národna slavnost v Gornji Radgoni.

Pokanje topičev je dne 16. t. m. zgodaj naznanjalo, da je napočil dan, ko se uresniči dolgoletna želja Gornje-Radgonskih narodnjakov. Topiči so naznanjali, da se je porodilo dete, od vseh že komaj pričakovano kmetsko bralno društvo. Komaj je solnce izšlo izza gor, obetajoč lep dan, že so raz Škerlecevo gostilno zavihrale cesarske in slovenske zastave. Na vrtu dvigal se je visok mlaj z mogočno trobojnico, oznanjujočo daleč okrog, da se bode tu vršila slovenska slavnost.

Kmaló v jutro so se že začele gostilniške sobe polniti ljudij, ki so s prazničnim veseljem ogledovali lepe dekorácije. Celó orehovskega preroka je gnala radovednost v zborovalno sobo in strupeno je ogledoval slovenske zastavice in razne napise. Bračko je pred tednom po okraju prerokoval, da nič ne bo iz bralnega dru-

štva; ali močno se je varal. Kajti preteklo nedeljo vršila se je ustanovna slavnost v takem obsegu in s tolikim sijajem, kakoršnega nikdo ni pričakoval. Osnovni odbor je storil v resnici velikanske priprave in res priredil slavnost, kakoršne Gornja-Radgona še ni videla.

Ob 10. uri pripeljala se je z vlakom osem mož broječa godba pod vodstvom g. Vaude iz Svetinj. Kmalu potem so začeli prihajati z vseh strani lepo okrašeni vozovi in opoludne vladalo je že živahno gibanje v gostilni in na cesti. Ko so pa večernice minole in se je bližal čas otvoritve, bili so gostilniški prostori in vrt do cela napolnjeni. Ljudstvo se je kar trlo in željno pričakovalo začetka.

Po prihodu Ljutomerskega vlaka, ki je pripeljal neštevilno gostov, med temi Cvenske tamburaše, Ljutomerski mešani zbor, Malonedeljske pevce itd., vršil se je v zborovalni sobi občni zbor. Predsednik osnivalnega odbora otvoril ga je s pozdravom gostov in zdravico na cesarja, ter pozdravil vladnega komisarja. Na to je poročal tajnik o delovanju osnivalnega odbora in pojasnjeval pravila. V odbor bili so potem z vsklikom voljeni sledeči gg.: Notar Oton Ploj, predsednik, kaplan Fran Moravec, podpredsednik, dr. Franjo Pikel, tajnik, kaplan Jakob Kosar, knjižničar, kmet Janez Pelcl, blagajnik, kmet Franjo Kavčič, odbornik in kot namestnika kmet Martin Roškar ter Janez Milar. S tem se je zaključil občni zbor in se je začela na prostornem vrtu prosta zabava.

Po pozdravu vseh udeležencev in posameznih odličnih gostov, nastopil je slavnostni govornik gosp. D. Hribar. Govoril je zelo navdušeno o namenu in važnosti bralnih društev ter dokazoval, da so bralna društva važni činitelji v našem napredovanju. Po tem govoru vrstilo se je petje, tamburanje, godba, napitnice itd. in zavladovalo je v celi družbi občno veselje. Posebno je ljudstvo zanimala tamburaška godba, katera je bila vedno pohvaljena in so se morale posamezne točke večkrat ponavljati.

Ravno tako je vzbudilo pri poslušalcih pozornost petje mešanega zbora Ljutomerskega, kateremu se je dajalo zasluženo priznanje. To vam je pa tudi petje, kakoršnega je malokedaj slišati! To milo in nežno petje je dalo gospodu Hribarju povod, da je vnovič ustal ter govoril napitnico narodnemu ženstvu.

Tej napitnici sledila je cela vrsta drugih. Tako je napil g. Vračič kot zastopnik Negovskega bralnega društva razvoju in napredku Gornje-Radgonskega, g. Ilesič iz Št. Jurija govoril je o dveh dragih stvareh, kateri ima Slovence in kateri si hoče ohraniti, namreč o veri in narodnosti. Gospod Korošec iz Biserjana napil je složnemu delovanju med duhovnim in posvetnim razumništvom. In še mnogo drugih govornikov se je oglasilo s krepkimi govori ter ljudstvo navduševalo in razveseljevalo. Tako je preteklo popoldan in se bližal mrak. A ljudstvo, katerega je bilo v začetku veselice gotovo nad 2000, ostalo je vstrajno do poznega večera na prostoru ter pazljivo in z radostjo poslušalo krasno petje, godbo in govore.

To je bil v resnici nekak tabor. Tako obilne udeležbe se osnivalni odbor ni nadejal. Priskrbel je miz in sedežev le za kacic 500 oseb. Zatorej je moralo sto in sto oseb ostati brez sedeža; a da je tako množica vključno temu ostala vendar vstrajna in do poznega večera sledila poduku in zabavi, to nam je dokaz, da je naše ljudstvo v svojem jedru nepokvarjeno in vključno vsemu hujskanju še vedno blagim čustvom pristopno. To nas navdaja tudi z nadejo na boljšo bodočnost v našem okraju.

Cerkvene zadeve.

Prelat Fran Kosar.

(Dalje.)

Kosar modroslovec in bogoslovec.

„Modrost sem ljubil in izvolil od svoje mladosti, in trudil sem si jo dobiti za nevesto, in bil sem ljubitelj njene lepote.“ (Modr. 8, 2.)

Po dokončanih latinskih šolah podal se je Kosar v belo Ljubljano v modroslovske šole. To je bilo v jesen l. 1840. Srečen človek, kateri modrost ljubi od svoje mladosti! On voli vse pripravne pripomočke, da doseže svoj smoter, a opušča vse, kar bi mu moglo preprečiti njegove namene. V tem pomenu bil je Kosar res modroslovec. Kosar se od mladih nog čuti poklicanega v duhovski stan, in torej se vedno bolj zvesto nanj pripravlja in se skrbno ogiblje vsega, kar bi mu utegnilo vzeti milost poklica ali ugreniti veselje do duhovskega stanu.

Gori že smo nekaj spregovorili o prijateljstvu, in zopet tukaj povdarjamo, da je srečen mladenič, ki najde pravega prijatelja. Sicer ne razodevaj svojega srca vsakemu človeku; vendar blagor ti, če imaš dobrega prijatelja, več od zlata je vreden. Dva namreč bolj varno hodita po poti čednosti, in lep izgled prijatelja potegne ljubljenege tovariša za seboj, da ne zaostaja. Prijatelj zedinjena molitev je močnejša in nju napori zoper vsakojake zapreke so srčnejši. V britki uri preloži prijatelj pol svoje nadloge na ramena svojega prijatelja in v solnčnih dnevih podvoji si veselje, ker ga deli s svojim tovarišem. Med devetimi rečmi, katere modri mož v sv. pismu visoko čišla, imenuje torej tudi «človeka, ki je tako srečen, da je našel pravega prijatelja». ¹⁾

Kosar se v Ljubljani družil s ponižnimi, priprostim in krepostnimi dijaki, lagodnih ve se pa vedno in povsodi lepo ogibati. Zlasti pa se njegovemu srcu prikupi sošolec njegov J. Köstl. ²⁾ Oče njegov bil je v Ljubljani mestni uradnik in je bila njegova obitelj v mestu na najboljšem slovesu. V to hišo zahajal je Kosar. Pobožna hišna mati in gospa je bila čez vse srečna, in ni mogla Boga dosti zahvaliti, da je njenemu ljubljeneemu sinku poslal tako blagega in dragega prijatelja, kakor je bil Kosar. Materino oko je namreč precej pregledalo mladeniča ter slutilo čisto njegovo dušo in zlato njegovo srce.

Rajni prelat ni mogel prehvaliti veselih ur, ki jih je preživel v tej hiši. Ondi mu prosti čas prijazno teče, ker prijateljski njih pogovori imajo le vzvišene predmete. Nikdar pa hišna gospa ni bila tako zgovorna, kakor če je govorila o lepoti duhovskega stanú in v podlosti posvetnega veselja, da bi srca svojih ljubljencev prav razgrela ter vnela za duhovski stan. Pa Kosar ni hodil se le razvedrit v to gostoljubno hišo, nego je tudi z njimi molil, prejemal sv. zakramente in še druge pobožnosti ž njimi obhajal.

Kosar in Köstl ostala sta si vse dni svojega življenja iskrena prijatelja. To nam kaže neki prigodek poznejših dnij, ki ga mar smemo tukaj vplesti. Ko je Kosar služil na svoji prvi kaplaniji v Poličanah, obiše ga ondih njegov prijatelj Köstl s svojo materjo. To je bilo kaj veselo svidenje. Bila je ravno nedelja. Kosarja kliče zvon v cerkev in njegova gosta ga spremljata, da zadržita cerkveni zapovedi. Kosarja je na tihem skrbelo, kako bo njegov prijatelj in duhovni brat sodil o njegovih pridigi. To je Kosar precej zvedel. Köstl ga nam-

¹⁾ Preg. 25, 12.

²⁾ J. Köstl pozneje mestni kaplan in župnik pri Sv. Jakobu v Ljubljani.

reč pri obedu očitno pokrega rekoč: »Veselila sva se z materjo, da bova slišala lepo pridigo, zdaj pa si celo uro pel — in pel, da res ni bilo prav nič prijetno te poslušati. To se ne reče govoriti, to se pravi peti«.

Odkritosrčna sodba prijateljeva pa Kosarja ni razžalila, nego oveselila ga je, prav po besedah sv. Duha, ki pravi: »Mazilo in mnoge dišave razveselje srcé, prijateljevi dobri sveti pa so duši prijetni.«¹⁾ Vsled tega prijateljskega opomina porabi Kosar prvo priložnost in udeleži se v Gradcu duhovnih vaj, katere je vodil slavni jezuit Stöger, da se od njega nauči, kako je treba pridigovati. Stögerjeva priprosta in povsem naravna beseda je Kosarja osupnila in prišel je ves spreobrnjen in spokorjen domu, in odsihmal ni več pel na pridiganci. Ko bi vendar vsi duhovniki, ki imajo Kosarjevo napako, tisto tudi hoteli priznati in se potem tudi tako hitro spokoriti!

Sv. misijon v Negovi.

Od dne 19. do 26. avgusta t. l. obhajala sta dobro znana častita očeta Doljak in Tomazetič iz reda jezuitov pri M. B. v Negovi prvi sv. misijon. V svojih 24 jedernatih pridigah razložila sta poglobitve resnice naše sv. edino izvaličavne vere. Že tretji dan pričakovali so farani sv. spovedi z dobro pripravljenim, pokornim srcem. Skoro vsi ubogi grešniki in uboge grešnice opravili so dolgo spoved in potem so pristopili k slovesnemu sv. obhajilu, pred katerim so vsakokrat dotični obhajanci slišali primeren nagovor.

V nedeljo 26. avgusta dopoldne bil je slovesni sv. misijonski sklep. Najpoprej: péta sv. maša; potem blagoslavljanje misijonskega križa; (blagoslovili so ga velč. g. dekan Sv. Lenarški), za tem bila je procesija s sv. misijonskim križem na njegov prostor za velikim oltarjem na snažnem cerkvenem — pokopališkem — torišču in slednjič pridiga, med pridigo so blagoslovili častiti pater Doljak križce, moleke itd., podelili so nam tudi sv. apostolski blagoslov za popolne sv. misijonske odpustke. K sklepu pridige ponovili smo krstno obljubo z jedernatim sklepom božje besede. Na zadnje zapela se je zahvalna pesem: Te Deum laudamus s sv. blagoslovom.

Za ta prvi sv. misijon zahvaljuje se podpisani najpoprej presveti Trojici in Mariji Devici, potem milostlj. knezoškofu za blagovoljno dovolitev in posebne oblasti spovednikov, za tem p. n. čč. oo. misijonarjema, potem čč. gg. spovednikom in našemu vlč. g. dekanu, kateri so kot namestnik milostlj. knezoškofa slovesnost sv. misijona s svojo pričejočnostjo počastili in povikšali. Daj Bog in Marija, da bi Negovci dosegli in ohranili trojni mir, katerega jim podpisani tako pristrčno želi: 1. Mir z Bogom, 2. mir z vestjo in 3. mir v fari Negovski. Ne smem zamolčati, kako lepo in izgledno so se tudi Negovski dijaki in naš gosp. bogoslovec sv. misijona udeležili — Vivant! Sv. misijonski križ kupila je Negovska mladina. Naj živi! Alojzij Šijanec, župnik.

Gospodarske stvari.

Razglas vinogradnikom.

C. kr. okrajna glavarstva te dni objavljajo: V spomladi 1895 bodo se iz državnih nasadov na Spodnjem Avstrijskem, Štajarskem, Kranjskem in Primorskem po razmerju obstoječe zaloge prosilcem iz po trsni uši okuženih pokrajin oddavale ameriške trte in sicer:

a) Riparia sauvage in selectione, Salonis Ruprestris in York Madeira rezanice (ključeci) po 3 gld. za 1000 komadov;

b) Riparia-Portalis, Pailleres, Perriers in Jeuquez rezanice po 6 gld. za 1000 komadov;

c) korenike brez razločka vrste po 10 gld. za 1000 komadov. Brezplačno oddavalo se bode trsje in rožje le izvanredno in to v slučajih, v katerih se gre za osnovo rezilnic iz občinskega ali društvenega premoženja ter je obstanek takega nasada najmanje za 10 let zjamčen. Prošnje za oddajo rožja naj se vložijo najkasneje do 1. oktobra 1894 v tukajšnjem uradu.

Skrb za strehe.

(Konec.)

Kdor še hoče kaj več storiti, naj si zdrobi prav na drobno navadnega stekla, ga namoči in primeša nekoliko apna in rudeče barve ter s tem namaže streho od zunaj. Tako postane zopet gosta, trpežna ter jako drži vodo.

Kjer pa je opeka popokala, mora se, kar se samo ob sebi razume, nadomestiti z novo. Ako je na strehi dosti mahu, sme se brez škode izrjavati in streha z gori omenjeno zmesjo namazati, da se tudi koreninice ugonobé, ki za opeko itak niso dobrega vpliva, temveč jo tako rekoč razjedajo. Mort ali malta, ki se je že razdrobila ter ne opravlja več svoje službe, mora se do cela odstraniti in streha vnovič, seveda s staro opeko, če je še za to, pokriti. Ako med staro opeko mešaš tudi novo, storiš dobro, če puščaš staro v doljnih legah strehe, z novo pa zgornje dele pokriješ. Ravno tako se morajo slabe, že šibke ali na pol gnjile škarnice in late prej ko mogoče odtrgati in z novimi nadomestiti.

Še nekaj besed o škrlnatih strehah. Te trpijo največ škode, ker žebli hitro zarjavijo in se ploščice obrabijo tako, da jih lahko vsak veter odnese in plosopje razkrije. Tenke ploščice in deske rade mokroto, dež ali sneg, vpuščajo, če niso tako položene, da pomaga druga drugi. Žebli, s katerimi so zbite, morajo biti iz snovi, katere se ne prime tako rada rja; navadno se priporočujejo dobro pocinkovani žebli. Ako je streha tenka, to se pravi, če ne ležijo ploščice po dve vrh jedne druga, treba jo je od znotraj namazati z zmesjo, gori omenjeno, kateri se pridene še nekoliko živinske dlake.

Omeniti je le še, naj bo streha kakoršna koli hoče, da je poglobitno sredstvo, si jo prav dolgo v dobrem stanu ohraniti — pridno in vestno prezračevanje. S tem se hitreje suše strehe, s tem se ovaruje les, s tem se ohrani seno, žito, slama, sploh vse, kar je neposredno pod streho, na dolgo v prav lepem stanu — ter ne zgublja od dne do dne svoje vrednosti, kar se v nasprotnem slučaju prav rado zgodi.

Pustite kokoši na vrt!

Tega pa že ne, odgovori mi skrbna gospodinja, kajti brž ko pridejo kure na vrt, že so v škodi. Seveda, k cveticam jih ni puščati, tudi ne k mladi zelenjavi; tam res napravijo škodo. Ko bi jih spustil spomladi na vrt, ko je vse vnovič nasejano in posajeno, no, to bi ne bilo pametno. A včasih pa je le koristno, da si tudi v vrtu poiščejo svojega živeža. Ko se vrt prekopava, je prav umestno, da pri delu pomagajo tudi kure, in tudi kedar je vrt že prazen, še perutnina vedno svojo službo opravlja. Kako to? Kdo ali katera žival pa bolje in zdatneje preganja gosenice, črviče, gliste, podjede, bramorje, polže in polžiče, zaplivke, zapredke in mešiče, ličinke in ogerce in še celo vrsto drugih mrčes, ki v kurjem krofu tako po bliskovo drug za drugim svoj

¹⁾ Preg. 27, 9.

prezgodni grob najdejo! Katera žival pa prebavlja hitreje kakor kokoš? Se-li ni čuditi, kolika obilica prej naštetih stvaric ima prostor v jedni sami kokoši! Le poskusi z lastno roko ugonobiti gosenice in beline, ki objedajo jedno zelno glavo in videl bodeš, koliko spretnosti premoreš pri tem delu nasproti kokoši! Seveda, tu in tam že gre kako pero tudi z pečenko vred kokoši v kljun, a saj je tebi pri mizi tudi zelenjava ljuba poleg mesa.

Škoda torej, katero morejo kure pri svojem delu napraviti, ni nikakor imena vredna, če pomisliš, koliko sto škodljivih mrčesov jedna sama kokoš ugonobi.

Pa cel dan ne smejo kokoši le ob tem živežu ostati — škodi jim na zdravju. Zgodilo se je že, da so se takorekoč preobjele in poginile. Morajo poleg črvičev dobiti (vsaj zvečer) nekoliko zrnja. Najboljša je kuruza, ki je težja, kakor drugo žito in zato več izda, ter imajo kokoši tudi po noči dosti dela s prebavljanjem.

Ne le v zelnik ali cvetnjak, tudi v sadovnjak naj bi se večkrat spuščale kokoši. To se tem ložje zgodi, ker v sadovnjaku smejo biti, kedarkoli je in brez varuha, dočim jih v drugih vrtilih ni varno pustiti samih. Pa saj ima vedno kdo, če gospodinja ali dekla, kaj opraviti v vrtu, pri taki priložnosti naj pusti vratca odprta in kokoši pridejo precej. Ko otide, se pa zopet pokličejo ali našenejo iz vrta.

Sejmovi. Dne 22. septembra v Poličanah (svinjski sejem). Dne 24. septembra v Arnožu, Slov. Bistrici, Šmartnu pri Slov. Gradcu in na Remšniku. Dne 25. septembra pri Sv. Trojici v Slov. goricah. Dne 26. septembra v Imenem (svinjski sejem). Dne 28. septembra v Cmureku.

Dopisi.

Iz Ljubljane. (»Društvo za zgradbo zavetišča in vzgojevališča«) se je nedavno osnovalo in pravila tega društva bila so z odlokom visoke c. kr. deželne vlade kranjske z dné 18. novembra 1893, št. 14471, odobrena. Iz teh društvenih pravil je razvidno, da je društvu namen, za rešitev in vzgojo zanemarjenih dečkov zgraditi v Ljubljani zavod na versko-nravni podlagi, ki se bode po dovršitvi izročil vodstvu č. Salesijancev, ki se izključno bavijo z vzgojo moške mladine. V ta zavod sprejemati je v vzgoji zanemarjene dečke, kateri ne smejo družih javnih učilnih zavodov več obiskovati in ki drugače popolnem brez vzgoje ostanejo in kot nevedni, delamrzní, brezverni in nenravni ljudje dorasejo. Taki ljudje postanejo potem velika nevarnost za mesto, deželo in sploh za celo državo in človeško družbo. Ti dečki imajo se v zavodu poučevati v vseh predmetih ljudske šole ter se bodejo po svoji sposobnosti kot rokodelci, ali pa za kak drug poklic vzgojevali. V prvi vrsti obračala se bode skrb na to, da se gojenci pravno poboljšajo in kot pošteni ljudje vzgojujejo. Potreba tega zavoda razvidna je že iz statističnih podatkov, nabranih na tukajšnjih mestnih šolah, kajti pri popisu konstatovanih bilo je nad 60 tacihi za ta zavod godnih dečkov! Važnost osnovanega društva in njegovih smotrov priznala je pa sijajno Nj. ces. in kralj. visokost presvetli gospod nadvojvoda Fran Ferdinand d'Este v dekretu z dné 24. majnika 1894, št. 369, v katerem izreka, da je blagovolil prevzeti visoko pokroviteljstvo temu društvu. V tem dekretu izraža presvetli pokrovitelj željo, da se težavna naloga, katero si je društvo stavilo, srečno reši celemu človeštvu v korist in da blago podjetje rodi obilo vspeha! Istotako našlo je društvo tudi pri prevzvišenem gospodu knezoškofu dr. Jakobu Missiji bla-

gotno podporo, kajti isti priznali so iz verskega in rodoljubnega stališča veliko potrebo tega društva, pristopili mu kot ustanovnik in priporočili isto želeč, da bi se našlo obilo število članov in podpornikov in da se čim prej dovrši vzgojevališče in zavetišče! Zavetišče ima se o priliki 50letnice preslavnega vladanja Našega presvitlega cesarja Frana Josipa I., t. j. dné 2. decembra 1898, slovesno otvoriti, kajti podpisani odbor je uverjen, da na ta način najdostojnejše dokaže svojo preudano hvaležnost in lojalnost proti milemu svojemu vladarju in očetu mnogobrojnih narodov, katere štiti z jednako ljubeznijo in skrbnostjo. Stroški stavbe tega zavoda preračunani so na 100.000 gld. in ker društvo nobenega lastnega imetja ne poseduje, nabrati bode treba celo vsoto po doneskíh rednih članov, ustanovnikov in sploh po prispevkih milosrčnih rodoljubov in dobrotnikov. Ker bode zavetišče velike koristi za celo človeško družbo, torej tudi za vsako občino, prepričan je podpisani odbor, da se sme zaupno obrniti tudi do Vas z udano svojo prošnjo, da blagoizvolite društvene namene pospeševati, bodisi s primerno podporo, bodisi da pristopite društvu kot član ali pa ustanovnik in da priporočate rodo- in človekoljubno naše društvo, katero se prav posebno plemenito versko-domovinsko dejanje imenovati mora, v prijateljskem krogu v blagohotno podporo! Za vse, kar boste v korist blagega podjetja storili, izrečena Vam bodi iskrena zahvala in Bog Vam vse stoterokrat povrni! Društveni odbor.

Iz Ormoža. (Važno posvetovanje.) Na poziv okrajnega odbora dne 9. avgusta 1894, št. 223, zbrala so se občinska predstojništva ormoškega okraja in nekateri okrajni zastopniki dne 16. avgusta 1894 v dvorani ormoške čitalnice na posvetovanje po objavljenem dnevnem redu. Spočetka zborovanja spominja se okrajni načelnik, g. dr. Ivan Geršak, žalostnega prigodka, kateri je najvišjo cesarsko hišo zadel s smrtjo nadvojvode Viljema, ter izrazi svoje sočutje, kateremu pritrldijo vsi navzoči, vstavši iz svojih sedežev, ter sklenejo c. kr. namestniku, ekscelenci gosp. baronu Kübecku, po okr. načelniku, g. dr. Ivanu Geršaku, poslati nastopni brzojav: »Pri okrajnem zastopu ormoškem zbrani občinski predstojniki celega ormoškega okraja in navzoči okrajni zastopniki izrazili so po govoru okrajnega načelnika o tužnej osodi, katera je s smrtjo gospoda nadvojvode Viljema zadela najvišjo cesarsko hišo, globoko sožalje in udanost ormoškega okraja, proseči, naj se blagovoli ta izraz iskrenega sožalja in udanosti sporočiti na najvišje mesto«. Na ta brzojav je slavno c. kr. okr. glavarstvo z dopisom dne 10. septembra 1894, št. 217 vsled ukaza vis. c. kr. namestništva dne 29. avgusta 1894, št. 2761 okrajnemu odboru prijavilo, da je Njega veličanstvo najmilostiveje račilo izreči najvišjo zahvalo za izraženo sožalovanje. — Z ozirom na ukaz vis. dež. odbora dne 30. maja 1894, št. 4314 in 3362 o načrtu postave, tikajoče se povzdige govedoreje, poroča obširno okrajni načelnik, dr. Ivan Geršak, in se je na vprašanja, katera je v tej zadevi stavil vis. dež. odbor, sklenilo odgovoriti tako-le: 1. želeti je, da bi bil tudi okr. načelnik ali njegov namestnik ud ogledne komisije za živino za celi okraj; 2. v postavo naj se sprejme določba, da se morajo tudi taki biki licencirati, katere rabijo posestniki za pripuščanje samo svoje živini; 3. umestno bi bilo, da se namesto regijonalnih razstav vpeljejo v načrtu postave označeni ogledi goveje živine; 4. občinski uradi do sedaj niso izvrševali po postavi o povzdigi govedoreje pristojee jim pravice kaznovanja in bi bilo torej jako želeti, to pravico kaznovanja, prenesti na politična okrajna oblastva; 5. podpore, katere dajeta država in deželni zbor za nakup bikov čistega plemena, za premiranje plemenskih bikov pri ogledih goveje ži-

vine in za premiranje plemenskih bikov pri licenciranju, naj se na noben drug način ne porablja; 6. Ormoški okraj ne spada do sedaj v nobeno izključljivo plemensko okolico in se najbolje v tem okraju upeljava pincgavsko pleme; 7. priporoča se, naj bi se okrajnemu zastopu dala pravica, da po zaslišbi c. kr. kmetijske družbe in v sporazumljenju z deželnim odborom določuje pleme v svojem okraju. — Na ukaz vis. dež. odbora dne 2. julija 1894, št. 4104, o rešitvi ribolovnih pravic poroča okrajni odbornik g. Makso Robič in se je sprejel predlog našega poslanca g. Jermana. Na dotična vprašanja vis. dež. odbora sklenilo se je odgovoriti tako-le: Ustanovitev ribolovnih okrožij je želeti, v to svrhu mora se vršiti odkup in se nima odkupiti izvrševanje ribištva, temveč ribolovne pravice kot take. — Z ozirom na ukaz vis. dež. odbora dne 15. julija 1894, št. 29443/93 o slučajnej noveli k obč. vol. redu poroča g. Vekoslav Krajnc in se je v tej zadevi storil sledeči sklep: Izmed 33 občin ormoškega okraja je samo 6 takih (Hum, Jastrebcji, Pušenci, Središče, Šalovci in Trgovišče), ki nimajo občinskih delov ali krajev. Tam pa, kjer taki obč. deli ali kraji (katastralne občine) so, ni zastopstvo teh v občinskem zastopu navadno povoljno. Pri volitvah so skoraj povsod borbe (Osluševci — Cvetkovci, Velika nedelja »Spodnji« in »Gornji«, Vodrancji — Godeninci, Franjkovci, Loperšice, Koračici — Sv. Tomaž itd.) Občani cepijo se v stranke in močnejša vlada in zmaguje nad slabejo. Vsled tega hira delovanje občinskih zastopov in ne odgovarja splošnim zahtevam, niti splošnej koristi. Z ozirom na to sklenejo zbrani občinski predstojniki Ormoškega okraja in navzoči okrajni zastopniki, okrajnemu odboru svetovati, naj isti dela na to, da se enak zakon, kakor je za Tirolsko in Predarelsko zakon z dne 14. oktobra 1893, št. 32 dež. zak., tudi pri nas uvede. — Konečno ponovi se občinskim zastopnikom ukaz okrajnega odbora dne 6. maja 1894, št. 135, izdan vsled ukaza vis. dež. odbora dne 16. aprila 1894, št. 7900, da se mora občni zbor občanov, imajočih volitveno pravico, v smislu § 75 obč. reda vršiti v vseh slučajih, kjer se gre za naloge, ki presegajo 20% neposredne dache ali 15% užitnine. — Ti sklepi storili so se s pomočjo obč. predstojnikov in odbornikov, ker okrajni odbor in zastop ne moreta delovati, ker še ni najvišjega potrjenja načelnikovega in njegovega namestnika, ki sta bila izvoljena vže dne 24. januarja 1894. Na drugej strani pa se iz tega vidi, da vsi narodni slojevi ormoškega okraja radostno žrtvujejo svojo pomoč, če se gre za obč. koristne in narodno-gospodarske reči.

Od Sv. Barbare pri Vurbergu. (Nova maša.)

Dne 26. avgusta je bila pri nas slavnost, o katere naj tudi širji svet nekaj izvé. Tega dne daroval je č. gosp. Ernest Trstenjak Vsemogočnemu svojo prvo sv. mašo. Ker že dolgo ni bilo tukaj primicije, prihitelo je od vseh strani brez števila ljudij. Slavnostno pridigo so imeli č. g. župnik Murkovič, v katerej so kaj lepo označili častitljivost in visokost duhovskega stanú. Po cerkveni slavnosti vršila se je na domu novomašnikovem v krasno okinčani utiči prelepa narodna slavnost, katera gotovo ostane Barbarčanom v neizbrisnem spominu. Umetno in priprosto narodno petje je poviševalo veselje, napitnice in govori pa so vzbujali v domačinih versko in narodno zavest ter je dramili iz toli pogubne zaspčnosti. Posebno se jim je polagalo na srce: Barbarčani, pošiljajte odslej rajši svoje nadarjene sinove v latinske šole, začnite spoznavati, da ste Slovenci ter bodite z vsem srcem vneti za svojo domovino in za svoj lepi slovenski jezik! Da ti vspodbudni govori obrodé zaželjeni sad in da Bog ohrani mnogo let gosp. novomašnika, sedaj že kaplana, cerkvi in domovini, to je iskrena želja pisca teh vrstic.

C.

Iz Maribora. (Napisi.) Vse slovenske rodoljube prosimo, da skrbijo za to, da si bode vsak obrtnik in krčmar omislil slovenski napis. Ti napisi vam bodo delali pred svetom čast. Le nemške napise hoče napravljati neki M. Piwetz pri Sv. Lenartu. Kakor obrtnik moral bi vendar vedeti, da mora strankam napise delati, kakoršnih si želijo, ne pa odsvetovati slovenske. Gosp. Piwetz pravi, da slovenskih napisov ne zna delati in s tem marsikoga preslepi, da si dá obesiti nemško brozgo na steno v sramoto celemu slovenskemu rodu. Škoda za slikarja, ako ne pozna slovenskih pismenk, a upamo, da se jih bodé naučil; če ne, pa naj pobere svojo ropotijo ter se naj napoti v nemški »rajh«!

Od Sv. Križa poleg Slatine. (Domoljubu v slovo.) Kadar boš čital, dragi bralec, ta dopis, ne bo že več pri nas one osebe, po kateri vsi žalujemo — č. g. M. Ulčnika. Na splošno žalost našo so se ločili od nas in preselili v krasno Savinjsko dolino. Kaj smo ž njimi zgubili, vé prav ceniti le tisti, ki do čistega pozna slatinske razmere. Že več desetletij bijejo tukaj nemškutarski liberalci krut boj zoper naš narod slovenski. Če tudi jih lahko preštejemo na prste svojih rok, držali so vendar dolgo časa tri najvažnije občine v svojih pestéh — Slatino, Tokačevo in Spodnje Sečovo. S pomočjo teh občin hoteli so vriniti popolno slovenski okolici nemško šulvereinsko šolo ter nas ponemčiti ž njo. Kdor je imel le iskrico ljubezni in sočutja do slovenskeganaroda, ni mogel križem držati rok in gledati, kako nemški volk trga slovensko jagnje. Ljudstvo samo si ni moglo pomagati, ker je deloma preslepljeno tavalo po stopinjah nemškutarskih voditeljev, deloma pa tudi ni bilo kos zvijači in prekanjenosti slatinskih liberalcev. Pa prišli so mu na pomoč svetokrižki duhovniki z nekaterimi drugimi rodoljubi. V prvi vrsti med njimi stali so č. g. Ulčnik. Sedem let so se borili neustrašljivo, hrabro in pogumno zoper nemškutarski liberalizem. Ž njihovim prihodom k Sv. Križu je pač Slatinčanom preminola doba debelih — in napočila doba sedem suhih krav. S kakim ponosom in ošabnostjo so zidali na Slatini nemško-šulvereinsko šolo, češ, s to bomo vam Slovincem zasukali vrat! Pa šola že stoji toliko let, kolikor imamo božjih resnic, in resnica je ta: šola še ni odprta. Dolgo so se repenčili slatinski liberalci v občinskih in šolskih odborih, pa smo jih pomeli iz njih, in dandanes smemo s ponosom reči: Slatina, Sečovo in Tokačevo je naše. In k temu sijajnemu uspehu pripomogli so nam veliko č. g. M. Ulčnik. Zato pa vsklikni danes z menoj, dragi bralec, rekoč: Bog plati, gospod Martin, in Vas živi mnogo let na obalah divne Savinje! Hvaležni Križevljani Vam pa obetamo, da hočemo z jekleno pestjo držati to, kar ste nam pomagali priboriti.

Od Sv. Jurija ob Ščavnici. (Naše bralno društvo) priredilo je dne 15. avgusta veselico s petjem, deklamacijami in govori. Radostnega srca smo pozdravljali na Kreftovem vrtu po večernicah lepe vrste domačinov, ki so se letos bili zbrali v mnogo večjem številu, kakor lani. Kakor vselej, počastilo nas je tudi letos-lepo število sosedov iz Ljutomera, Male Nedelje, Sv. Andraža, Sv. Antona, Kapele; že za njihovo navzočnost, ki nam priča, kako živo se zanimajo za napredek našega ljudstva, moramo se jim zahvaljevati, bolj pa še za ljubeznivost, s katero so nam ponudili vse svoje pevske moči; zlasti je omenjati neumorno delavnega g. Cahrla od Male Nedelje, ki je dospel k nam s celim svojim moškim zborom. Na splošno zadovoljnost vršile so se vse točke dnevnega reda, izmed katerih je gotovo najvažnejši bil slavnostni govor g. A. K. Za predmet si je izvolil »kmetško vprašanje« današnjega dne; v poljudni obliki je razpravljal neznosno stanje kmečkega ljudstva ter obširno razkladal uzroke, radi katerih pro-

pada blagostanje na kmetih; davki se množé, dohodki padajo leto za letom; vendar si je tudi kmet sam nekoliko kriv svoje bede: kje je ono staro priprosto življenje, ki še je kinčalo naše dedeke? Kje zadovoljnost z domačo hrano, kje s priprosto obleko? Kazal je govornik na potratnost in nasladnost v hrani, ki ni primerna težkemu kmečkemu delu, na gizdavost v obleki itd., ter koncem svojega govora prišel do sklepa, da kmetu mora priti država kmalu na pomoč, ako noče, da se jej v bližnjem času zruši ta glavna njena podpora, neodvisen krepek kmečki stan, a da je kmetu samemu zopet kreniti na pot stare priprostosti in treznosti, ako mu je mar, da še hodi tudi njegov vnuk in pravnuk po istej grudi, kakor on. Burno odobravanje je sledilo govornikovim razpravam; toda kmalu se je zaslišalo mrmranje med nekaterimi kmeti, ki pa niso razumeli, da je govornik imel najboljši namen. V današnjih slabih časih se ne priporoča samo kmetškemu stanu priprostost in delavnost, ampak tudi drugim stanovom. — Nato vršil se je zabavni del. Večerno solnce je zlatilo vrhove dreves, v kojih listju je šumljal igraje se večerni vetrič: ves kras poletnega večera razlival se je po zeleni Ščavniški dolini, ko je med obširno družčino zavladala zgovorna zabava; petje se je razlegalo, napitnice so se glasile, kozarci žvenketali — objemala nas je že pozna noč, ko smo se poslavljali.

Iz Slov. Bistrice. (Naš izlet.) Dne 2. kimovca je napravila naša podružnica sv. Cirila in Metoda izlet na Spodnjo Polskavo, kjer je priredila veselico v prostorih gosp. Hrastnika. Veselica se je sijajno vršila. Govstov se je zbralo od vseh krajev toliko, da so bili vsi prostori prenapolnjeni. Prvomestnik, preč. g. kanonik Anton Hajšek, so pozdravili z poljudnimi in jednatimi besedami vse udeležence ter so vsem priporočili v podporo družbo sv. Cirila in Metoda, povdarjaje, da ima ta družba namen na verski in domoljubni podlagi vzgajati slovensko mladino, da ta ostane iz srca udana katoliški veri, slovenski domovini in svetlemu vladarju. Med drugimi govorniki se je posebno odlikoval naš nadepolni abiturijent, g. A. J. Mladi govornik se je v kratkih besedah oziral na kmečki stan. Spodbujal je kmete, naj se prebudijo iz dolgotrajne zaspanosti, naj opustijo mlačnost v narodnih stvareh, katera se še v Slovenbistriškem okraju žalibog tolikokrat nahaja. Slovenski kmet naj se nikdar ne sramuje svojega stanu; kajti njegov stan je imeniten, za nas Slovence najimenitejši stan. — Veselica se je sijajno vršila in za to se imamo zahvaliti našim pevcem in tamburašem, v prvi vrsti neumorno delavnemu g. Poljancu, nadučitelju v Črešnjevcu. Bog daj našim vrlim pevcem in tamburašem tudi za naprej složno delovati in v mični umetnosti napredovati, da nas bodo še večkrat razveseljevali in zabavljali!

Iz Žalca. (Krčmar Virant.) V nedeljo, dne 16. t. m. vršila se je na Žalskem dirkališču običajna vsakoletna konjska dirka. To priliko so porabili nekateri Celjski Slovenci, da so poleteli v bližnji gostoljubni narodni trg. Neka večja družba, v kateri je bil pisec teh vrst, zašla je po naključju v gostilno »pri kroni«, katero ima sedaj neki Virant v najemu. Družba obstoječa iz 13 oseb dobila si je sama v »salonu« neko umazano mizo ter se posedla krog nje. V tem pa pride na dvorišče pred ta dvomljivi salon par Celjskih komijev, kateri so si zastoj iskali sedeža. Kar na mah pa prileti krčmar Virant in meni nič tebi nič, pograbi našo mizo ter jo nese prišlecem vkljub temu, da smo mi že krog nje sedeli. Na vprašanje, zakaj to, odrezal se je: »Die draussn sind mehr wie Sie, wenns Ihnen nicht recht ist, so gehns fort«. Samo ob sebi se umeje, da se je naša družba takoj razžaljena vzdignila ter odšla. No,

pa te olike še ni bilo dovolj; ko je eden gospodov te družbe povedal odhajajoč krčmarju, da to ni lepo, in da si bode to gostilno in pa gostilničarjevo neolikanost gotovo dobro zapomnil, dobil je ta-le zares krasni in tega okroglotrebušnega, praznoglavnega rezervnega infanterista vredni odgovor: »Kusch, sonst kriegst ane übern Schäd!«! Vse to potrди lahko dvanajst prič. Kaj je tega »birta« tako razburilo, ni mi znano. Najbrž mu ni dopadlo, ker je naša družba govorila slovenski, ali pa ker je bilo v družbi par poštenih slovenskih kmetov, od katerih grošev živi. Zaponnite si kmetje, ki ste do sedaj zahajali v to gostilno, tega krčmarja, pa tudi vi izletniki! Saj je v Žalcu toliko narodnih gostilnic s tako gostoljubno postrežbo, da je veselje. Vi, gospod »birtaus« Virant pa, ki znate goste tako lepo tikati, na svidenje!

Od Nove cerkve. (Letina.) Precej dobro se nam, hvala Bogu, letina kaže. Pšenična mlatev se je nam dobro obnesla. Koruzo nam hoče črv žalibog popolnoma uničiti. Sadjevca (tolke) bode obilo. Tudi z vinska trto smo precej zadovoljni in nam kaže veselo trgateg. Samo nekateri zanikerni posestniki vinogradov tožijo, da jim hoče peronospora vinograde popolnoma uničiti. Pa kdo je temu kriv? Nihče drugi, kakor sami! Kdor hoče dobre vinograde imeti, treba je truda in dela, pa jih ne sme v nemar pustiti, da ga še ne okoplje in pusti, da plevel raste, kakor hoče, da je večji, kakor trs. No, škropljenje zoper strupeno roso z galico, to jim pač ne gre v glavo, kdo si bode še takšno »koštanje« napravljati? Pridni vinogradniki, skrbite, da bode imeli vinograde lepo obdelane in da ne zamudite škropljenja, in gotovo se vam bode trud obilno povrnil!

Od nemške meje. (Nemškutarška omika.) Neki kmet iz Spodnje Velke si je na poti iz Cmureka privoščil v krčmi kozarec vina in pišče. Tedaj pa prideta v tisto krčmo dva znana nemškutarja od Marije Snežne. Pečenko našega kmeta sta željno ogledovala, češ, za nájnji grli bi dobro — došla, ako bi se po ceni dobila. Naš kmetič ne pozabi svoje žene, tudi njej kupi pišče, zavije v papir in shrani v žep. Poredneža to videdša, dobrikata se kmetu in — izpeljata iz žepa ženi namenjeno pečenko. Krčmarica njima pri tem pomaga, v kuhinji pripravi pišče na krožnik ter prinese na mizo. Dišala njima je ta pečenka, ki se je — najcenejše dobila. Povabila sta tudi kmeta in ta je še potem plačal precej vina za neposušni grli, ker se ju drugače ni mogel odkrižati. Domov gredé potipa kmetič v svoj žep, ali o joj, piščeta za ženo ni — več; prišlo pa mu je takoj v glavo, da sta mu ona dva imenitna gosta pečenko požrla.

Iz Kozjanskega okraja. (Za cerkve) se stori nekaj let sem prav veliko po naši dekaniji. Iz Pilštanja je že nekdo naznanil, da so darovali 6000 gld. za prenovljenje cerkve. Oči so se nam radovale in srce, ko smo gledali, kako je Pilštanjska cerkev široka, dolga in visoka, kako je tlak po celi cerkvi enak, stene slikane, podobe na oltarjih natorno lepe brez zabuhlih obrazov, in klopi nove. Kdor premišljuje, da imamo od Boga vse, rad kaj iz hvaležnosti dá za božjo čast. Po mnogih drugih farah so tudi hvaležni otroci nebeskega Očeta in še bodo. V Kozjanski farni cerkvi je kupljen nov veliki oltar in cerkev je slikana. Zvonovi so za tako malo faro zelo veliki. — V Podsredi stopi človek v farnó cerkev prav rad. Pridne roke gospodov in farmanov so pripomogle, da je v tem stoletju dodelana in 8. avgusta 1810 posvečena cerkev res hiša božja, kakor se spodobi. Visoke stene so snažne, okna velika, da je cerkev zelo svetla, na podobah se vidijo uljudni in sveti obrazi, klopi so trdne in žagrad obširen. Zvonovi in orglje pojejo pretresljivo. Poslednje čase popravljajo kapele kri-

ževega pota na Staro goro k Materi božji sedem žalostij. Dosti stopinj in prošenj je bilo treba storiti za potrebnost stroške, pa saj je Bog dal nogo in jezik, da se vzdigajo za potrebe. Zaslužno plačilo od Boga ne bo izostalo. — V fari Sv. Petra omenim novo Lurško kapelo na Sv. gorah. Čisto na vrhu gore stoji. Taka je od lani, da je vredna svojega imena. Čez vse se dopada podoba Matere božje, narejena na Tirolskem. Romarji se hodijo trumoma Mariji priporočati v to kapelo in v veliko romarsko cerkev. Nekdo je te dni podpisan v romarskih bukvalah z Italijanskega, drugih več iz Dunaja, Budapešte, Bosne in od drugod. V St. Petru hočejo popraviti farno cerkev. Neka troha je že nabrana. Treba je popravila pri tej cerkvi, ker je nizka, ozka in kratka. Če se popravi, se bodo leže vsi ljudje v njej zbirali, da bi poslušali, kaj Bog od njih terja. Živo je treba popravila pri tej cerkvi, ker so inženirji preračunili, da se stišči v njo komaj 500 ljudi, fara pa šteje čez 2800 ljudi. Če 800 otrokom ni treba v cerkev hoditi, ostane 2000 ljudi, ki so po krščansko dolžni vsako nedeljo in praznik biti spodobno v Bogu zbrani pri sv. maši. K dvema praviloma je mogoče v njo dvakrat 500 ljudem dohajati. Kje pa naj drugih tisoč spolnjuje krščansko dolžnost? Za lastno zveličanje in božjo čast se mora tedaj kaj storiti. — Zelo iznenadi človeka farna cerkva pri Sv. Miklaužu v Polju. Nimajo kapitalov založenih in med ljudmi ni bogatinov, pa ker se vlagali vneti s skupnimi močmi, povišali so cerkev za več sežnje, so jo osnažili in nove zvonove kupili, da po gosposko izgleda zunaj in znotraj. — Bučka farna cerkev ne zaostaja za Poljsko, in Podčetrtkom je veselje poslušati nove bučeče zvonove. Slednjič še se pogleda v Zagorje in Dobje, so tudi tam prav prikupljive hiše božje. Gospodje in ljudstvo delajo. Le tako naprej! Bog je dober plačnik.

Iz St. Lovrenca v Puščavi. (Vrlemu možu v spomin.) V četrtek, dne 6. t. m. smo pozemeljske ostanke v občini spoštovanega in jako priljubljenega moža materi črni zemlji izročili; bil je Blaž Pajtlar, po domače Grubelnik, brihten in imovit kmet iz občine Kumen. Pred poldrugim letom prepustil je lepo kmetijo svojemu najmlajšemu sinu ter živel s svojo skrbno in postrežljivo ženo od tega časa zadovoljno in brezskrbno v svojej novej hišici tik podružnice sv. Radegunde, pri kateri se je ono nedeljo shod obhajal. Bil je takrat, kakor zmiraj, še prav vesel in je celo družbo s svojimi dovtipi za pošteno dobro voljo kratkočasil. Druzega dne je zbolel, ter v terek popoldan ob četrti uri svojo dušo izdihnil. Oče Grubelnik je bil zaveden Slovenec in se ni bal osebno za pravice svojega naroda na svetlo pokazati; kar je namreč storil, storil je iz lastnega dobrega prepričanja in jasnega razuma, pa ni bil tudi prenapet, kateri gosteje kaj skazi, kakor pa hasne. Mož beseda več velja, kakor kup zlata. Ubogim je zmiraj in povsodi rad pomagal in jim nikdar durij ni zapiral. V dolgotrajnem spominu bode živela njegova neusahljiva dovtipnost, ker je pri vsake priliki in v vsakem položaju znal kako šalo ali »špas« povedati, ter je zdaj tega, zdaj onega malo zboldel ali potipal, ne da bi pametnega človeka razžalil. Smelo rečemo, da med kmetiškim stanom daleč na okrog zastoj iščemo človeka, kateri bi bil tako poln naravnega humorja ali šaljivosti, kakor je bil rajni oče Grubelnik. Bodi vsem v blagi spomin in v priprošnjo priporočen!

Iz Slov. goric. (Posojilnica) se je pri Mariji Snežni izročila prometu, ki je bil prvi uradni dan 800 gld., o čemer o priliki več, in zato je jeza nemškutarjev ogromna. G. nadučitelj pravi, da neče nič imeti z novo posojilnico, ker lahko drugod svoj denar založi. Naj le, Slovenci pač ne bodemo hrepeneli po njegovih »šul-

vereinskih« groših in onem drobizu, ki ga dobi okoli 100 gld. za prodana drevesca iz šolskega vrta, učencev pa ne pusti na vrt, da bi se kaj naučili. Učencem bi moral oskrbovati vodo, ker dobiva za to plačilo, pa kaj se on za to zmeni! Učenci si morajo sami nositi vodo in se spenjajo na župnijski vodnjak, ki je silno globok. Kaj pa, ako se kedaj zgodi kaka nesreča? G. dopisnik »Mariboržanke«, brigajte se torej najprej za svoje posle in ne udrihajte po vrli slovenski duhovščini, ki daje Bogu in cesarju, kar jima gre! Ali vas ni ganilo, kako so č. g. župnik Marije Snežne vodili romarje v Marijino Celje, kakó lepo so dali procesiji, akoravno pičli, zvoniti in imeli še večernice? Vam je seveda ljubši kak Slovenecem sovražen Cmurečan, kakor pošten slovenski duhovnik, posebno čislate bojda onega Cmurečana, ki hodi z nemškimi dijaki k sv. Ani krulit: »Die Wacht am Rhein!« Upam, da vas prej ali slej pamet sreča!

Od nekod. (Zadet)? Gosp. urednik! Vi ste v predzadnjem »Slov. Gospodarju« med »Raznimi stvarmi« poročali, »kaj iz nemškutarja postane«, o nekem nemškutarju na Slovenskem. Ker na slovenskem Štajarju živi blizu štiri sto tisoč samih Slovencev in nekaj stotin nemškutariev, tedaj naj človek iztuhta iz vaših vrstic, kdo in kje je tisti nemškutar! Vi ste si gotovo mislili, katerega te vrstice zadevajo, bode že vedel; in bralci »Gospodarja« smo si mislili, da tisti, katerega ste zadeli, bode lepo tiho. Ne vem, katerega nemškutarja ste v mislih imeli, ali tukaj se je jeden oglasil, na katerega »paše« vsaka beseda. Veste, gosp. urednik, kaj naš nemškutar pravi? Bodem se že »vertheidig« v »Marburger ceitingi«. Res na to »vertheidig« smo pa radovedni, kako se bode tiste smrdljive luže opral in ves nedolžen stopil pred svet. Bode menda težko šlo, ker že vrabci po strehah čivkajo in pripovedujejo o tej nemškutarski zadevi. No, ta nemškutarček bode bržčas dejal klobuk pod pazdaho in prosil domačega »korespondenta« »Marburgerce«, da ga bode v »vertheidig« v redi »zbihsal«.

Iz Makol. (Strašanski požar) je pretečeni teden g. Georgu ali mesarju, kakor mu navadno pravijo, uničil veliko in lepo zidano in urejeno gospodarstveno poslopje. Grozovita moč ognja je razdjala zidove proti ognju in oboke ter prodrila v vse shrambe in magacine in celo v kleti. Tako je zgorelo več sto mernikov vsakovrstnega žita in veliko stisnjene ali prešane krme in mnogo drugih rečij in izteklo je tudi 60 polovnjakov vina iz let 1885 in 1886. Cela škoda snaša blizu 50 tisoč gld. Poslopje je v terek zvečer t. j. 11. t. m. začelo goret in je gorelo ves teden. Da se pri tem strašanskem požaru ni vnelo katero drugo poslopje, kojih je več tik pogorišča, zahvaliti je med drugim posebno gasilcem iz Poličan in Slov. Bistrice. Le tem se imamo zahvaliti, zlasti Poličanskim, da še Makolski trg stoji in ni s cerkvijo vred v prahu in pepelu.

Iz Doliča pri Slov. Gradcu. (Šolska britkost.) Na naši ljudski šoli so po vsej sili ustanovili drugi razred. V njem se sedaj pri praznih klopéh pridno zapisujejo šolske zamude, da je uradnega posla dovolj. Da je tukaj celdnevno obiskovanje šole celo nemogoče, bode nam pritrdil ves hribovski stan; zatorej smo tudi sklenili prositi z vsem štirimi vsolanimi občinami za poldnevni poduk. Med tem ko sta občini Kozjak in Mislinja k prošnji, sestavljeni od gosp. dr. Dečka, pridejali tudi postavno napravljene sejne zapisnike, so Vitanjski nemškutarji pri občinah Spod. Dolič in Paka, katerih uradovanje v svojih krempljih držijo, — prevpili, da ni treba sejnih sklepov za Šentflorijančane spisovati. Po tem takem znali smo že naprej, da naša prošnja s pomanjkljivimi pripomočki ne boče vsprejeta. In tako smo res dobili od gosposke odlok, v katerem se nam je od-

kritosrčno odgovorilo, da se nam polajšava poldnevnega poduka ne more dovoliti, ker občini Paka in Spodnji Dolič nista priložili postavnih sejnih zapisnikov.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar se te dni mudijo na Ogerskem in sicer pri velikih vojaških vajah blizu Balassa-Gyarmat. — Dopolnilne volitve za državni zbor v Šenthipolitskem okraju so razpisane na dan 22. oktobra. Pa je res že skrajni čas, kajti ta okraj je celo leto brez zastopnika v državnem zboru. Za poslanca bodé gotovo izvoljen neumorni dr. Scheicher.

Češko. Izjemno stanje v Pragi je deloma opravljeno, ker je porotno sodišče začelo redno poslovati. — Ono nedeljo je v Kraljevem Gradcu tamošnje mladočeško društvo imelo javen shod. Med Mladočehi je mnogo brezvercev, sicer se pa ne bi na tem shodu razgovarjali tudi o civilnem zakonu in zažiganju mrličev.

Šlezijško. Deželni predsednik dr. Jäger je umirovljen in na njegovo mesto pride svetovalec pri Praškem namestništvu grof Codenhove. — Šlezijškim Poljakom se v šolskih zadevah godi kakor nam, ali gališki Poljaki se zanje malo zmenijo; bojijo se zamere pri levičarjih.

Štajarsko. Cesarski namestnik, baron Kübeck, stopi bojda kmalu v pokoj in za namestnika dobimo grofa Merveldta s Tirolskega. Mislimo, da še se to ne bode zgodilo jutri. — Državni poslanec liberalni grof Stürgkh postane bržčas dvorni svetovalec in pride v naučno ministerstvo. Kakor se vidi, nemški prenapetneži dosežejo vse, mi štajarski Slovenci pa nič, za to nam v kratkem mora počiti struna potrpežljivosti!

Koroško. Slovenci in katoliški Nemci pridno prirejajo volilne shode, ki so dobro obiskani. Dva shoda liberalnega »bauernbunda« pa sta bila res piškava. — Zadnje nedeljo so se na shodu zaupnih mož v Beljaku zedinili nemški liberalci in nacijonalci, seveda le zoper verne Nemce in Slovence.

Kranjsko. Narodno-napredna stranka skliče kmalu shod zaupnih mož v Ljubljano. — V Beli peči na Gorenjskem so otvorili 9. t. m. šulvereinsko šolo. Ondi zbrane šulvereinovce je brzojavno pozdravil tudi deželni glavar. Ta slovenski deželni glavar pač ne ve, kaj je nam Slovincem nemški šulverein!

Primorsko. Te dni je po Goriškem potoval tržaski namestnik, baron Rinaldini, da si je ogledal javne zavode ter poizvedoval o potrebah občin. — Društvo »Eдинost« jo preteklo nedeljo imelo izredni občni zbor v Trstu. — Ker se je deželnega sodišča svetovalec Trnovec v Trstu pri neki obravnavi posluževal izključljivo slovenskega jezika, so Italijani sila razburjeni, kakor to ve povedati graška »Tagespost«.

Ogersko. V Budapešti so dne 16. t. m. presvetli cesar ogovorili našo in ogersko delegacijo in izjavili, da je naše cesarstvo v prijateljstvu z vsemi državami in še se nadalje ohrani evropski mir. Proračun skupnih ministerstev znaša 149 milijonov, od lani za dobre 4 milijone več. — One dni se je začela pravda proti 18 Rumunom zaradi veleizdaje, seveda madjarske.

Gališko. V Levovu bivajoči Čehi in češki razstavljalci so napravili 14. t. m. sijajen obed, katerega se je tudi udeležil knez Sapiecha, predsednik razstave. — Iz Sibirije povrnivši se Poljaki so hoteli prirediti

v Levovu poseben kongres ali sestanek, toda policija jim je to prepovedala.

Vunanje države.

Rim. Oni teden so po noči na Vatikanskem vrtu papeževi žendarji zasledili dva potepuha, bržčas anarhista, ki pa sta brzo pete odnesla. — Sv. oče so 16. t. m. sprejeli 60 tirolskih romarjev. — Kakor že več let sem, so tudi letos papež Leon XIII. s posebnim pismom mesec oktober posvetili Kraljici sv. rožnega venca.

Italijansko. Framasoni se jezijo nad ministrom Crispijem, da je v Neapolju očitno klical na pomoč Boga in cerkveno oblast. Crispi pa te dni zatrjuje, da se on vsled onih besed nikakor noče spraviti s papežem. Za Crispija se na Italijanskem tudi nikoli ne bodo te stvari prav uravnale.

Francosko. Vlada bode na otok Madagaskar ob vshodni Afriki poslala 10.000 vojakov in več vojnih ladij, da utrdi gospodstvo. Da so na tem otoku Francozi prišli ob vso veljavo, krivi so sami. Protestantске angleške pridigarje so podpirali, francoske katoliške duhovnike pa zatirali.

Nemško. Pred kratkim se je nekaj poznanjskih Nemcev prišlo pritoževati k Bismarcku, ker vlada več očitno ne zatira Poljakov. Kaj Bismarcka to briga? — V Berlinu je nedavno zborovala »vsenemška zveza«, ki tudi hoče podpirati »Südmarko«. Da se naši nemčurji za »vsenemško zvezo« toliko zanimajo, to nam jasno kaže, koliko jim je za Avstrijo mar!

Bolgarsko. Te dni potuje po deželi knez Ferdinand s svojo soprogo. Povsod ju je ljudstvo zelo veselo. Vendar pa to potovanje ni menda v nobeni zvezi z volitvami v sobranje, ki se v nekaterih dneh pričenejo.

Srbsko. Kralj Aleksander pride meseca oktobra v Budapešto, da obišče našega presvetlega cesarja. — Na večih krajih so začeli ropati in požigati hajduki, katerih jih kacih 600. Zaradi tega je ukazal vojni minister, da se žendarji pomnožijo od 450 na 1250 mož.

Špansko. Volitve v parlament ali državni zbor so izpadle tako, da ima vlada trdno večino. — V Villifranki so bili precejšnji nemiri, in so prišli trije batalijoni pešcev in eskadron konjikov reda napravljati. — Na mnogih krajih so bili gozdni požari. Sodi se, da zažigajo anarhisti.

Afrika. Sultan v Maroku ima nevarno vratno bolezen in se je bati, da umrje. — V Egiptu je sodilo vojaško sodišče jednega pašo zaradi trgovine s sužnji. Ta paša je bil sicer oproščen, njegov tovariš, tudi paša, pa ne bo, ker ga bodeta sodila tudi dva angleška častnika, kakor je to zaukazal general Kičener.

Azija. Na polotoku Koreja pri Ping-Jang so se zadnje soboto Japonci resno spoprijeli s Kitajci. Kitajska vojska, broječa 20 tisoč mož, je bila popolnoma v nedeljo jutro premagana. Kitajcev je bilo 16 tisoč mrtvih, ranjenih in ujetih. Japonci pa so zgubili kakih 400 mož. Na Koreji so zdaj vsled te zmage Japonci gospodje, Kitajci pa so v silnem strahu, kajti japonska vojska utegne udariti proti glavnemu kitajskemu mestu, Pekingu.

Za poduk in kratek čas.

Žlahten cvet — presajen v boljši svet.

Od Sv. Lovrenca v Slov. goricah nam piše prijateljska roka te-le vrstice: Neusmiljena smrt kaj si sto-

rila? Zakaj je tvoja jeklena kosa tako ojstro nabrušena bila? Iztrgala si bolehostim starišem iz naročja ljubljeno, pokorno hči, vzela si edinemu bratu edino, milo sestrico, pobrala si pridnim vrstnicam mlado učiteljico zglednega, bogoljubnega življenja, duhovskim učencikom neutrujeno, uzorno učenko.

Vojskova Mica iz Gabernika, pravi uzor krščanskega dekleta, je ravno v osmini praznika vnebovzeta svoje nebeške patrone svojo nežno dušo izročila v roke Gospoda življenja in smrti. Zelela je rešiti svoje ljube stariše iz preteče smrtne nevarnosti — enaka mlademu Tobiji je šla v druge kraje bolnemu očetu po zdravilo, usmiljeni sestri podobna se ni umaknila od boleniške postelje preblage matere — stariše je rešila, sebi pa mrtvaški oder poslala. Njen duh, za vse dobro vnet, bil je pripravljen storiti in žrtvovati za ljube stariše več, nego so onemogle moči njenega šibkega telesa pripuščale, a pri tem ni zapazila, da mrtvaški črv že gloda na njenih bolehostih udih.

»Ljubezen vse pretrpi, vse prenese« pravi sv. Pavel. To je rajna dobro znala, saj se je veronauških resnic in svetopisemskih prilik z neko nenavadno vnemo in radostjo učila. Rada je zahajala v nedeljsko šolo; čeravno je že prekoračila šolsko dobo, ni se sramovala med mlajše vrstnice stopiti, kadar se ji je ponudila prilžnost, česa novega se naučiti. Tudi v cerkvi je pri kršč. nauku bila vselej ena prvih, kjer je najtežja vprašanja gladko in jasno, pa tudi modro in premišljeno odgovarjala. Ko si je o velikonočnem izpraševanju po listek prišla, kateri se je nedeljskim učencem v šoli delil, je rajna Mica na stavljeno vprašanje izvrstno odgovorila, pa se vendar ponudenega listka branila. Na vprašanje g. kateheta, zakaj da ga ne vzame, je odgovorila: »Ker sem že odraščena, bodem še enkrat z odraščeni odgovarjala, da si bom listek bolje zaslužila.«

Tudi pri zadnji birmi je želela svojemu višjemu pastirju kaj odgovoriti. Ko jo pa vprašajo, se je od prevelikega spoštovanja do premil. knezoškofa tako bala, da se je po vsem životu tresla, kakor šiba na vodi. Odgovorila pa je vendar tako dobro, da so jo premili vladika, spoznavši njeno zadrego, sami pomirili, rekoč: »Zakaj bi se pa bala, ko si v krščanskem nauku tako dobro podučena? Le tudi tako lepo živi, kakor se marljivo učiš! Te besede si je dobra Mica res k srcu vzela in njeno zgledno življenje je porok, kako da jih je do svoje mirne smrti zvesto spolnjevala.

Ni je čednosti na njeni nebeški patroni, po kateri ne bi bila tudi pokojnica z vsemi močmi svoje čiste duše iskreno hrepenela. Zavoljo svoje pohlevnosti in krotkosti bila je posebna ljubljenska ne le svojih starišev, nego tudi vseh svojih tovaršic; njeno modro vedenje je s spoštovanjem napolnilo vse, ki so jo poznali.

»Kakoršno je življenje, taka je smrt«, veli stari rek. Ni dvomiti, da se je rajna Mica v svojem življenju veliko najmogočnejši smrti pomočnici, ljubi devici Mariji, priporočevala; saj je še na svoji smrti postelji prosila, naj se iz njenega pičlega premoženja mali dar pošlje za pozidanje cerkve Matere milosti v Maribor, in še na predvečer svoje blažene smrti je z že pojemajočim glasom zahtevala ono svečo, kojo je dala sama blagosloviti v čast rožnovenski Kraljici za srečno zadnjo uro.

Trije gospodje so ji po slovesnih mrtvaških opravilih posodili zadnjo pot na pokopališče, ter ji zapeli zadnjo slovo, venčana dekleta so nesla njeno mlado telo k mirnemu počitku, naj bi tudi angelji bili že nesli njeno deviško dušo tje, kamor je ves čas svojega kratkega življenja tako goreče hrepenela, kjer bo poslušala nebeških zborov večni: aleluja!

Smešnica. Neki lončar je sedel pred svojo hišo zelo zamišljen, držeč v róki pisiker, ki je imel na strani luknjo. Pride neka ženka in ga nagovori: »No očka, kaj ste v tolikih skrbeh?« Lončar zarenči: »Tiho bodi, bablje, saj mi ne moreš prav svetovati!« »Morebiti pa«, odreže se starka. Lončar dene: »Glej, sosed, ki me vedno ima za norca, mi je poslal ta-le pisiker, da naj ga zakrпам«. Ženka reče: »O, pošljite sosedu ta pisiker nazaj z naročilom, naj ga obrne, in potem ga bode te že lepo zakrпали!«

Razne stvari.

(Na Slatini) so od 17. do 21. septembra duhovne vaje pod vodstvom redemptorista P. Maier-ja. Udeležuje se jih 130 duhovnikov iz lavantinske škofije. Zbrani duhovniki so se odsotnemu mil. knezoškofu, ki so zaradi bolehnosti pri župniku Kneippu v Wörishofenu, brzojavno poklonili, na kar so se mil. knezoškof takoj odzvali.

(Mariborska hranilnica.) Od ustanovnih obrestij nemške hranilnice se je nedavno dalo zloglasnemu nemškemu šulvereinu 186 gld. 90 kr. Bralci vedó, zakaj to omenjamo.

(Petindvajsetletnica dopisnic.) Dne 1. oktobra bode pet in dvajset let, kar so se v Avstriji vpeljale pri pošti dopisnice.

(Ženska podružnica) sv. Cirila in Metoda za Škofjo ves in okolico vabi vse rodoljube k ustanovnemu shodu dne 23. septembra t. l. ob 4. uri popoldne v Škofjo ves v gostilno g. Val. Koželja. Vspored namenu primeren.

(Nova maša.) V Šmarji pri Jeišah bode tamošnji rojak č. P. Blaž Novak iz reda oo. kapucinov 23. t. m. prvo sv. mašo daroval in sicer v znani romarski cerkvi sv. Roka.

(Cena hmelju.) Iz Žalca se nam piše: Hmeljska kupčija je letos slaba, ker je povsod hmelja veliko zrastle. Tudi pri nas je hmelja veliko več, kakor lani. Hmelj se v Žalcu kupuje od 40—50 gld. 100 kg. Bog daj, da se cena zboljša!

(Izredna rodovitost trte.) V Ljutomeru ima kolar Lašič iz jednega izabelnega trsa brajdo s 1582 grozdi; grozdje je veliko in gosto. Trsa že dve leti niso okopali, sedaj je sedem let star in je imel lani 775 tudi lepih grozdov. Morda pomore k rodovitosti način, kako je brajda narejena; kdor se zanima za to, lahko si brajdo ogleda.

(Posvetovanje) o zgradbi železnice Spodnji Dravograd-Slovenjigradec-Velenje je bilo oni teden v Slovenjem Gradcu. Posvetovanje je vodil deželni odbornik dr. Schmiderer, ki je poudarjal važnost te proge in opomnil, da manjka samo 39.000 gld. za zgradbo. Podpisalo se je še 5000 gold. in se je nadejati, da se v kratkem podpiše še ostala svota ter da se prične že bodočo spomlad graditi nova železnica.

(Slive) so se letos na Srbskem posebno dobro obnesle in se jih bode kakih 3000 vagonov izvozilo v vnanje države.

(Požar) je dne 8. septembra nastal v mlinu posestnika Franca Stramiča v Vlagušu pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Ogenj je bojda po neprevidnosti zakrivil mlinarski pomočnik Franc Čučko. Ker je pogorela tudi »preša«, znaša vsa škoda okoli 2000 gld.

(Izvoz živine.) V prvi polovici lanskega leta se je iz našega cesarstva v Nemčijo, Švico itd. izvozilo za 3,780.713 gld. rogate živine, letos pa v šestih mesecih za 20,578.197 gld., torej več za 16,797.484 gld.

(Blagoslovljenje novih zvonov.) Danes 20. t. m. ob ednajstih so blagoslovili mil. gospod stolni prošt, Ig. Orožen, pri tukajšem zvonarju J. Dencelju 3 nove lepo vlite zvonove. Dva zvona prideta na Rečico in sicer v podružnico sv. Katarine na Gorici, tretji pa v podružnico sv. Stefana Sevnške župnije ob Savi. Vse tri priskrbela je radodarnost dotičnih občanov.

(Mladenču lasje osiveli.) Sin nekega naseljence v Levistonu v Ameriki je šel na lov in obstrelil zajca, ki je bežal proti bližnji strmini. Lovec hiti za njim, kar more, kar se mu izpodtakne, da pade in se vali v dolino proti železničnemu tiru, po katerem se bliža vlak. Lovec grabi za rastline, da ne pride pod kolesa. V zadnjem trenutku se mu posreči, da se ustavi tik vlaka, ki mu zdrči pred nosom. Lovec samega strahu omedli, domov prišedši zopet obleži nezavesten, drugi dan pa so mu osiveli lasje, dasi je star še le 16 let.

(Cerkvena slavnost.) V Cirkovicah sta stranski kapeli v župnijski cerkvi na novo lepo slikani. Zadnjo nedeljo so te podobe blagoslovili preč. g. kanonik Karol Hribovšek, ravnatelj duhovnice, na to ganljivo pridigovali o češčenju sv. podob sploh, zlasti o češčenju podobe sv. nazareške družine in peli slovesno sv. mašo.

(»Neusmiljen mož«.) Sklicevaje se na določbe § 19 tisk. zak. prosim, da sprejmete v Vaš cenjeni list k notici v št. 28 z dne 12. julija 1894 pod naslovom »Neusmiljen mož« sledeči popravek: Ni res, da bi bil jaz dne 27. junija t. l. svojo ženo tako pretepal, da je obležala brez zavesti. Moja žena umrla je 30. junija t. l. naravne smrti, ker je sodnijska preiskava natajniko dokazala. Josef Šveiger, Gastwirth. NB. Ljubi Gastwirth, ta popravek je pač brezpotreben, ker smo mi ono novico preklicali že v 30. št. stran 261.

(Grad Šmarje) pri Jelšah bojda namerava prodati gospa pl. Artens. Škoda za blago mater ubožcev, ako bo oni kraj zapustila, pa škoda tudi graščine, ako pride v roke kacega krivonosega žida!

(Slovenske paralelke.) V prvi razred slov. paralelk na Mariborski gimnaziji se je vpisalo osemdeset dečkov. Očividno je torej, da kdor zabranjuje v gimnazijah na Slovenskem take paralelke, da se je s pametjo skregal.

(Nemci Laškega trga.) Nemški »Fortschritts-Verein« na Laškem je 9. t. m. strašno bobnal ob svojo nemško kožo. Pomagal mu je krepko c. kr. pristav Wokaun, ki bi najrejši, kakor volk, kar pohrustal slovenske ovčice.

(Sadjarska razstava) bode meseca oktobra na Framu. Gotovo bode lepa, ker so Framski sadjerejci na dobrem glasu.

(Rešitev) Blizu Celja je 6letna Marija Uršič padla v močno naraslo Koprivnico. Bila bi utonila, ako bi je ne bil rešil Miha Železnik, krojaški pomočnik.

(Nezgoda.) V Rogatecu sta se 14. t. m. ob sejmu nekemu hlapcu ustrašila konja, dirjala med sejmarje in tamkaj podrla nekega lončarja iz Št. Jurija, da se je precej poškodoval.

(Mesarske zadruge) v Avstriji hočejo prositi vlado, naj se odpre Rumunska meja. To bi bil hud udarec za naše živinorejce; kajti na Rumunskem imajo veliko rogateg živine, tam je navadno v jednem ali drugem kraju živinska kuga, ki se bode k nam zatrosila, in potem bode meja proti Nemčiji, Švici itd. zaprta, in vsled tega bode cena pri naši živini preveč padla. Ako torej mesarske zadruge kujejo peticije, naj to tudi storijo živinorejci!

(Železna cerkev) lepo izgotovljena se te dni vidi v Spodnjem Meidlingu pri Dunaju. Vsa je iz železa in stane okoli sto tisoč gold. ter jo bodo prepeljali v Carigrad, kjer si jo je naročila neka grško-katoliška župnija.

(Nove knjige za ljudstvo). Gosp. Giontini v Ljubljani je izdal pet jako ličnih zabavnih knjig: »Maršal grof Radecki«, »Potovanje v Liliput«, »Venček pravljic in pripovedek«, »Šaljivi Jaka« in »V delu je rešitev«. Prve tri so po 20 kr., četrta velja 24 kr. in peta 30 kr. Knjige so tudi primerno berilo za mladino.

(Majhna afrikanska knjižnica), tako je naslov knjižice, ki je te dni izšla v Ljubljani kot prvi zvezek obsirnejšega dela. »Šmarno društvo za Afriko«, ki ima namen reševati sužnje in podpirati katoliške misijonarje v Afriki, začelo je take knjižice izdajati v raznih jeziki, da se s tem vzbudi večje zanimanje za uboge zamorce v Afriki. Vsak zvezek velja 6 kr. Naročnina naj se pošilja pod naslovom: »Tržaška podružnica šmarnega društva za Afriko, Via tintore, Nr. 3, III. nadstropje, v Trstu«.

(V vinu utonila.) V Mostaru v Hercegovini je 14. t. m. šla Savka Milušić v klet in je po lestvicah splezala na odprt sod, da bi si vzela grozd. Ko se malo pripogne, pade v oni sod, kjer je bilo nad 25 polovnjakov vina. Na njen krik ji mož Pero skoči na pomoč. Ali umirajoča žena ga tako močno prime za roko, da sta v par minutah oba nesrečno preminola. Zapustila sta premoženje vredno blizu pol milijona.

(Nemška šolska veselica). Otroci šulvereinske šole v Sevnici ob Savi so imeli 9. t. m. veselico s petjem in telovadbo, kar je bojda vse izvrstno šlo. Kako pa ti otroci znajo brati, pisati, računati itd., o tem pa se noben nepristranski človek ne more tako pohvalno izraziti.

(Na Marenberško razstavo) goveje živine za Marenberški in Slovenjegraški okraj so dne 15. in 16. septembra prignali 140 glav. Prvo darilo, 120 kron, dobil je za poltretje leto starega bika Janez Peruš od Sv. Primoža nad Muto.

(Zmrznil) je o polnoči pred Malo gospojnico dunajski pismonoša Maks Schober v snegu blizu Velikega Zvonika na koroško-solnograški meji.

(Slovenski otroški vrtec) družbe sv. Cirila in Metoda se je odprl te dni v Mariboru in je že lepo število slovenskih otrok vpisanih. Zaradi tega se pa Maribor ne podira in se tudi ne bode podri, kakor so se bali nekateri nemški prenapetneži.

(List »Delavec«.) Ker se na Kranjskem socialnim demokratom povsod z velikim uspehom ustavljajo, n. pr. zadnjo nedeljo v Kamniku, hočejo med štajarskimi slovenskimi delavci dobiti privržencev in so zaradi tega ono nedeljo v Teharji 200 številk zadnjega lista »Delavec« razdelili. Duhovsko in posvetno razumnštvo, na krepko delo zoper te zapeljivce!

(Ogenj.) V noči od 18. do 19. septembra so na Pongerški »gmajni« na gornjem Dravskem polju zgorele tri koče.

(Slana.) Preteklo nedeljo so na Spodnjem Štajarskem na nekaterih krajih že zapazili slano ali mraz, ki pa skoro nobene škode ni napravila.

(Nameravana železnica.) Pretekli petek se je več odličnih mož v Mariboru posvetovalo glede železnice »Maribor-Zeleni Travnik« in »Maribor naravnost do Ptuja«. Ker za to veliko denarja treba, bode še se to uresničilo komaj v nekaterih letih.

(Mrtvega našli) so oni petek večer prevžitkarja Andreja Zupančiča v Račici pri Laškem trgu blizu njegovega stanovanja. Bržčas ga je zadel mrtvoud.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Jakob Tajek, kaplan v Loki, imenovan je vojaškim kaplanom 87. rezervnega pešpolka.

Loterijske številke.

Trst 15. septembra 1894:	37, 76, 68, 60, 71
Linc » » » »	24, 23, 76, 37, 74

Hmeljarjem

prporočujemo svojo komisijonalno obrt pri prodaji hmelja ter zagotovimo pošteno in hitro izvršitev.

Na vsako blagovoljno prašanje odgovarjamo prav radi ter se čisto lahko s Slovenci dogovorimo, ker smo češkega jezika v pisavi in govoru popolnoma zmožni.

Hugo Eckert & dr.,
3-5 komisijonalna obrt za kmelj
v **Žatecu** (Saaz) na Češkem.

KONJAK.

Ta iz krepkega, na lastnih goricah zrasednega vina izveličena Francovka je skušen pomoček za oživljenje dušnih in telesnih močij. Zoper protin, trganje, otrpnenje udov, revmatizem pomaga ču-

dovito in uteši bolečine. Ena steklenica velja 1 gld. 20 kr. Stari konjak je za stare ljudi in take, ki so bolni želodcu, prava dobrota. Cena 1 gld. 50 kr. Kdor naroči 4 steklenice, se mu dá škrinjica zastoj in plača se na pošti voznina. Dobi se le samo pri **Benediktu Hertl**, graščaku na Goliču pri Konjicah na Štajarskem.

Zaloga v Mariboru pri **Alojziju Quandest**, gosposke ulice. 34-52

Tiskarna sv. Cirila

prporoča naslednje knjige:

1. „**Žalostna mati Božja**“, spisal Fr. Bezjaka, župnik pri Sv. Marku, 6. natis. Obsega pouk o češčenji žal. matere Božje, pobožnost sedem petkov v čast žal. materi Božji, razne molitve in pobožnosti za god sedem žalosti Marije Device, zbirko molitev za očitno in domačo službo Božjo in precejšnje število svetih pesmij. Ta posebno za sveti postni čas primerna knjiga stane
vezana v polusnje gld. — 70
„ z zlatim obrezkom „ — 80
„ v usnje z zlatim obrezkom „ 1 40
 2. „**Družbine bukvice za dekleta**“, spisal Jožef Rozman, pokojni Konjiški nadžupnik, 12. natis; namenjene v prvi vrsti dekletom Križevske družbe, pa tudi vsem dekletom sploh jako koristne, veljajo
vezane v usnje z barvanim obrezkom gld. 1 30
„ „ rudečim „ „ 1 40
„ „ zlatim „ „ 1 60
- Po poštnem povzetju 10 kr. več.**
3. „**Duhovni Vrtec**“, 5. natis, priporočanja vredna molitvena knjiga, posebno za mladino, stane
v usnje vezan z zlatim obrezkom gld. — 85
„ „ „ s kopčo „ — 95
 4. „**Sveto opravilo**“, spisal Anton Slomšek, nekdanji viši ogleda šol, 5. pomnoženi natis; namenjeno šolarjem viših razredov, velja
vezano gld. — 35
„ v polusnje z zlatim obrezkom „ — 50
„ v usnje z zlatim obrezkom „ — 60
 5. „**Ključek nebeški**“, spisal Ivan Skuhala, dekan v Ljutomeru, za šolarje nižih razredov, velja
vezan gld. — 30
„ v polusnje z zlatim obrezkom „ — 40
„ v usnje „ — 50
 6. „**Molitve na čast svete družine**“, komad 2 kr., 100 po 1 fl. 50 kr.
 7. „**Božič**“ pridnim otrokom, spisal Alojzij Vakač, stane 15 kr.
 8. „**Svete pesmi za šolarje**“, vezane 10 kr.
 9. „**Zbirka narodnih pesmij**“ I. snopič 10 kr.
II. snopič 10 kr.
 10. „**Ženitovanje**“ 15 kr.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča po pošti.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanji, skaženem želodcu. — Škatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

Za prsa:

Planinski zeliščni ali prsni sirop za odraslene in otroke; raztvarya sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Redilna štupa za živino za notranjo potrebo pri kravah, konjih in prašičih. — Zavojček z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zavojčkov samo 2 gld.

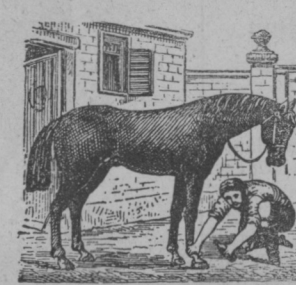

Cvet za konje. Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanji nog, otrpnenji v boku, v križi itd., s kratka pri vnanjih boleznih in hibah. — Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., pet steklenic z rabilnim navodom vred le 4 gld.

Vsa ta naštetja in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja
v Ljubljani zraven rotovža
in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo. 8—24

Ubald pl. Trnkóczy

lekar zraven rotovža v Ljubljani

prporoča:

Za trganje:

Protinski cvet (Gichtgeist) lajša in pregnja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Za želodec:

Marijinceljske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tuct. 4 gld. 80 kr.

Zahvala.

Podpisani odbor bralnega društva v Gornji Radgoni izpolnjuje prijetno dolžnost, da se s tem prisrčno zahvaljuje vsem društvom in gostom, ki so s svojo obilno udeležbo in prijaznim sodelovanjem pripomogli, da se je naša ustanovna slavnost dne 16. t. m. tako sijajno in veličastno vršila. Posebno zahvalo izreka podpisani odbor slavnostnemu govorniku gospodu Dragotinu Hribarju, sl. pevskega društvu v Kapeli in v Ljutomeru in slav. mešanemu zboru Ljutomerskemu ter izbornim Cvenskim tamburašem in neumorni Svetinjski godbi. Svojo prisrčno zahvalo izreka na dalje posebno tudi drugim ostalim gostom Ljutomerskim, ki se niso vstrašili dolgega pota in so vstrajali do ranega jutra. Tudi zalima dvema gospodičinama iz Št. Jurija, ki sta drage volje prevzeli delitev šopkov, izrekamo svojo najtoplejšo zahvalo. Bog plati!

V Gornji Radgoni, dne 17. sept. 1894.
Za odbor bralnega društva v Gornji Radgoni:
Dr. Franjo Pikel, tajnik.
Oton Ploj, predsednik.

Odda se v Št. Ilju pri Mislinji štacuna za špecerijsko in sukninsko trgovstvo pod ugodnimi pogoji, z vso opravo in prostornim in lepim stanovanjem. Proda se lahko vsaki mesec čez 600 gold. blaga in nese na leto čez 2000 gld. gotovega dobička; čez 1000 gld. se lahko na leto prihrani; vse je novo. — Trгоvec naj se oglasi pri župniku v Št. Ilju.

Štajerska deželna zdravilnica Rogačka-Slatina.

Južne železnice postaja: **Poličane.**
Sezona od 1. maja do 30. septembra.

Zdravitev s pitno, topliško in studeno vodo, s sirotko itd.

Brošure in prospekte razpošilja ravnateljstvo brezplačno.

Tempeljska in Styrija-slatina,
vedno nova polnitev,

slavoznana glavberjevosočno zdravilo proti boleznim prebavnih organov in izvrstna svežilna pijača.

Dobiva se pri slatinarstvu v Rogatcu in na Slatini ter tudi v vseh trgovinah z mineralnimi vodami, v boljših specerijskih in droguerijskih prodajalnicah ter v lekarnah. 6-6

Na prodaj!

Čisto novo, dvovprežno, pokrito

kočijo

najceneje prodaja

Florijan Riegelbauer na Ptuju.

Prisrčna zahvala

častitemu gospodu **Martinu Uličnik** za darovano svoto 30 gold. podfarinima cerkvama „Marija Tržišče“ in „Sv. Trojica“ svetokrižke nadžupnije, kakor tudi za vse druge premmoge dobrote, katere so ta blagi gospod tukaj delili.

Sv. Križ pri Slatini, 14. sept. 1894.

Zahvala.

Mojo po strelji popolnoma upepeljeno hišo in gospodarsko poslopje sem imel zavarovani pri zavarovalnici „Franco-Hongroise“ pri zastopu v Gradcu, Thonethof, in ta zavarovalnica mi je popolni neprikrasani znesek brez ovir izplačala, za kar jej s tem svojo srčno zahvalo izrekam.

V Platinovcu pri Ponikvi, 15. sept. 1894.

Valentin Šolinc, l. r.

Florijan Plevčak, l. r., priča.

Franc Mlakar, l. r., priča.

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo!

Mlatilnice, vitle, trieure
čistilne mlince za žito
rezalnice za krmo
aparate proti peronosperi
tlačilnice za vino
tlačilnice za sadje
mlince za sadje

predmete za kleti, sesalnice za vse namene, kakor v obče: vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo razpošilja v najnovejših, najboljših konstrukcijah

H. G. HELLER, DUNAJ
2/2 Praterstrasse Nr. 49

Bogato ilustrirani katalogi v nemškem in slovenskem jeziku zastojni in poštne plačati.

Najkulantnejši pogoji. — Jamstvo. — Stroji se dajo na poskušnjo.
Cene so se znova znižale! — Prekupovalcem znaten popust!

5—10 gld. vsakdanjega

gotovega zaslužka brez glavnice in nevarščine ponujamo vsakemu, kdor se hoče pečati s prodajanjem postavno dovoljenih srečk in državnih denarj veljavnih papirjev. Ponudbe pod naslovom: „Lose“ an die Annonc. Exp. I. Danneberg, Wien I. Wollzeile 19. 3-10

Trgovski učenec.

Deček poštenih starišev, ki je 14 let star in je dovršil najmanj štiri razrede ljudske šole, in je izurjen dobro v računstvu, sprejme se včasih pri podpisnem v uk.

Henrik Klemenčič,

trгоvec, v Volčjivesi

2-3

pošta Sv. Križ pri Ljutomeru.

Dijaki (učenci)

vzamejo se v celo postrežbo, dobro hrano in lepo stanovanje pri narodni gospodinjici v Gradcu. — Vpraša se naj pri **Mariji Jahrbacher, Schmiedgasse št. 26, II. nadstropje.**

Uradne in trgovske

KUVERTE

s firmo priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Josip Lorber-jeva

livarna za železo in kovine in tovarna za stroje
v **Žalcu pri Celju**

izdeluje in popravlja različne, posebno pa kmetijske stroje, vliva iz železa in kovin (vsaktere zmesi) vse predmete za žage, mlince in druge potrebe; napravlja cele transmisije po najnovejših sistemih itd. Posebno pa priporoča svoje travniške brane, katere dosedaj v praktični rabljivosti in nizki ceni (mala brana stane samo 26 gld. in velika 32 gld.) še noben izdelek te vrste ni prekosil. 1-10

Primerica *Prevesti*

List s podobami
Afrika Izhajav Ljubljani
dvakratna mesec.

Vsaka številka ima 32 velikih strani, mnogo slik iz domačih in tujih krajev.

Cena 4 gld. 20 kr., dijakom 3 gld. 40 kr. na leto.

Najlepši list slov. družinam
v zabavo in pouk

Opis mest